

AALBORG UNIVERSITET

5.3.1 PRINCIPPER FOR PÆDAGOGISK-DI- DAKTISK KOMPETENCEUDVIKLING

AAU Kvalitetssystem

Procedure

29-09-2023

INDHOLDSFORTEGNELSE

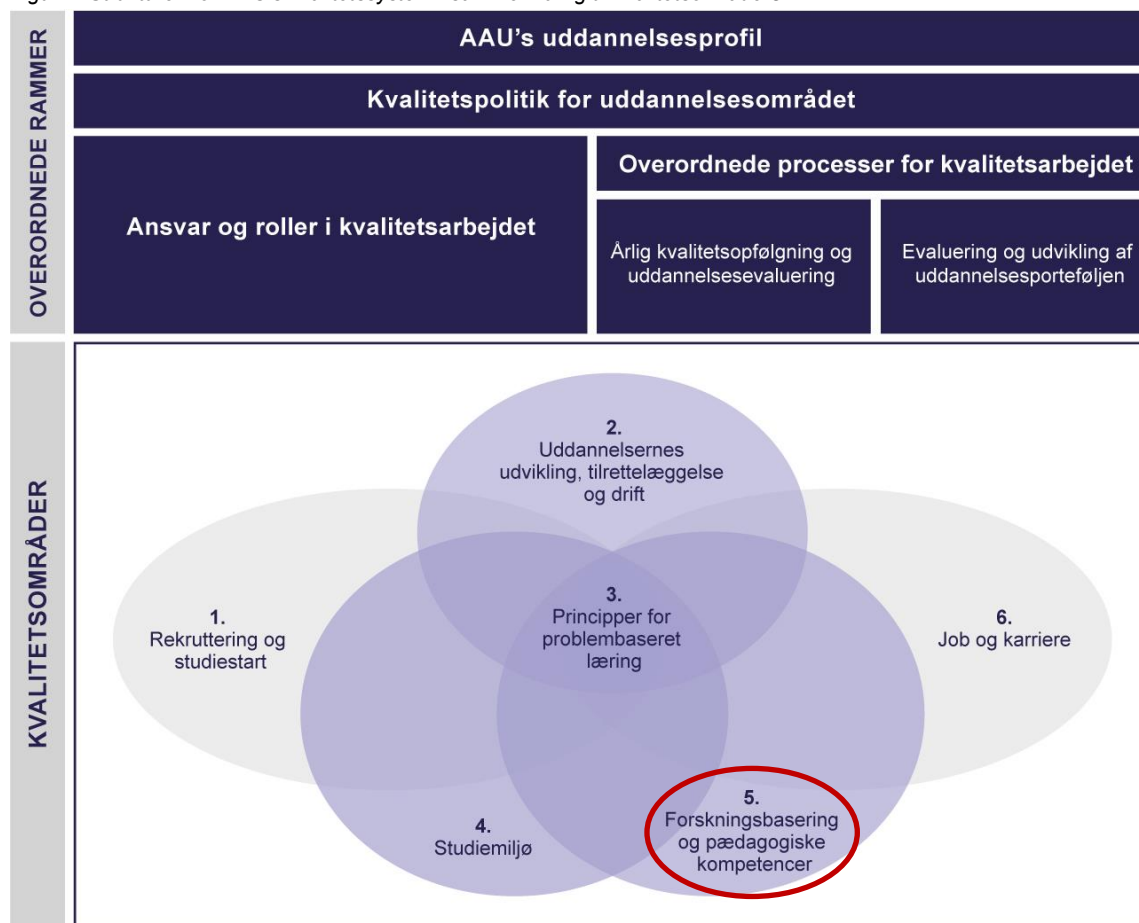
1. OVERORDNEDE RAMMER	3
2. FORMÅL OG AFGRÆNSNING	4
3. ANSVAR.....	4
Prodekan.....	4
Institutleder	4
Studieleder.....	5
Studienævnsformand.....	5
4. PRINCIPPER	5
5. PROCESBESKRIVELSE	6
6. BEGREBSDEFINITIONER.....	7
Underviser	7
Pædagogisk-didaktisk kompetenceudvikling	7
VIP (videnskabeligt personale).....	7
DVIP (Deltidsansat videnskabeligt personale).....	7
7. OPRINDELSE, BAGGRUND OG HISTORIK	8
8. KONTAKT OG ANSVAR	8
9. VÆRKTØJER	8

1. OVERORDNEDE RAMMER

Dette dokument er en del af Aalborg Universitets (AAU) kvalitetssystem på uddannelsesområdet. Kvalitetsarbejdet, der beskrives i dokumentet, er forankret i kvalitetsområde "5. Forskningsbaseret og pædagogiske kompetencer" i kvalitetssystemet.

Figur 1 viser dokumentets placering i AAU's kvalitetssystem. For yderligere beskrivelse af kvalitetssystemets struktur, henvises til "[Kvalitetspolitik for uddannelsesområdet](#)".

Figur 1. Strukturen for AAU's kvalitetssystem i sammenhæng til kvalitetsområde 5

Rammerne for kvalitetsarbejdet under kvalitetsområde 5 er beskrevet i dokumentet "[Ramme for forskningsbaseret og pædagogiske kompetencer](#)", der fastlægger standarder, indikatorer og procedurer for målsætningerne under dette kvalitetsområde.

Denne procedure omhandler principper for pædagogisk-didaktisk kompetenceudvikling. I processen indgår resultaterne fra evalueringer med studerende, der er en del af kvalitetsarbejde i kvalitetsområde "2. Uddannelsernes udvikling, tilrettelæggelse og drift". Evalueringer med studerende er konkret beskrevet i procedure "[Principper for evalueringer med studerende](#)".

Proceduren er i overensstemmelse med universiteternes stillingsstruktur og AAU's udmøntning heraf. Vedr. stillingsstrukturen omhandler dette de generelle bestemmelser såvel som de centrale konkrete elementer, undervisningsportfolio hhv. universitetspædagogikum.

2. FORMÅL OG AFGRÆNSNING

Pædagogisk-didaktisk kompetenceudvikling skal sikre og styrke kvaliteten af studieaktiviteterne og de studerendes samlede læringsudbytte. Dette kræver, at underviserne er såvel videnskabeligt som pædagogisk-didaktisk højt kvalificerede.

Studerende skal tilbydes veltilrettelagte studieaktiviteter på et højt fagligt niveau. Den pædagogisk-didaktiske dimension af studieaktiviteterne har stor betydning for de studerendes læringsudbytte og skal derfor prioriteres højt på alle uddannelser. Dette indebærer løbende systematisk sikring og videreudvikling af det pædagogisk-didaktiske niveau for den enkelte underviser og for den gruppe undervisere der bemandet en given uddannelse. Den pædagogisk-didaktiske dimension skal, sammen med et højt fagligt niveau, bl.a. bidrage til at fremme den studerendes motivation og faglige nysgerrighed. Den skal ligeledes sikre involvering af den studerende og udvikles i overensstemmelse med AAU's overordnede læringstilgang, PBL.

Formålet med principperne for pædagogisk-didaktisk kompetenceudvikling er derfor at guide og fastlægge retningen for den konkrete, løbende pædagogisk-didaktiske kompetenceudvikling hos AAU's undervisere, herunder formidle minimumskrav til institutternes egne planer for pædagogisk-didaktisk kompetenceudvikling.

Principperne for pædagogisk-didaktisk kompetenceudvikling omfatter samtlige uddannelser, der udbydes på AAU's tre campusser i Aalborg, København og Esbjerg. De er således gældende for universitetets videregående bachelor-, professionsbachelor- og kandidatuddannelser samt for dets diplom- og masteruddannelser.

AAU stiller forskning og erfaring på det pædagogisk-didaktiske område til rådighed for derved at skabe de bedste rammer for pædagogisk-didaktisk kvalificering og udvikling. Der er på AAU etableret forskningsbaserede pædagogisk-didaktiske kompetenceudviklingsmiljøer, som forsker i, skaber ny viden om og bidrager til ny praksis inden for didaktik, pædagogik, problembaseret læring (PBL) mv. [Flere informationer kan findes på AAU Kompetenceudviklings hjemmeside.](#)

3. ANSVAR

Den løbende udvikling af undervisernes pædagogiske og didaktiske kompetencer sker i et samarbejde mellem institutlederne, studielederne, studienævnsformændene og underviserne,

PRODEKAN

- Prodekanen orienteres om institutlederens plan for pædagogisk-didaktisk kompetenceudvikling

INSTITUTLEDER

- Institutlederen har det overordnede ansvar for at sikre, at alle VIP, der er ansat på instituttet, og som underviser, løbende opkvalificerer deres pædagogiske/didaktiske kompetencer i overensstemmelse med uddannelsernes behov og løbende opdaterer egen undervisningsportfolio.
- Institutlederen skal fastlægge instituttets rammer og retning for udvikling af undervisernes pædagogiske/didaktiske kompetencer, herunder sikre udarbejdelse af instituttets plan herfor.

5.3.1 PRINCIPPER FOR PÆDAGOGISK-DIDAKTISK KOMPETENCEUDVIKLING

- Institutlederen har i samarbejde med studieleder og studienævn ansvaret for at følge op på evaluering af de studieaktiviteter instituttet er ansvarlig for
- Institutlederen skal sikre, at pædagogisk-didaktisk kompetenceudvikling understøttes gennem ressourcer, der er synlige og allokerede hertil.
- Institutlederen understøtter betydningen af høj kvalitet i studieaktiviteterne ved at synliggøre personalemæssige incitamenter som fremmer pædagogisk-didaktisk kompetenceudvikling.

STUDIELEDER

- Studielederen har, i samarbejde med studienævn og institutleder, ansvaret for at følge op på evaluering af de studieaktiviteter instituttet er ansvarlig for
- Studielederen understøtter institutlederen i arbejdet med løbende opkvalificering af de pædagogiske/didaktiske kompetencer i overensstemmelse med uddannelsernes behov.

STUDIENÆVNSFORMAND

- Studienævnformanden har i samarbejde med institutleder og studieleder ansvaret for at følge op på evaluering af de studieaktiviteter instituttet er ansvarlig for

4. PRINCIPPER

Nedenstående principper giver retning til arbejdet med pædagogisk-didaktisk kompetenceudvikling på AAU.

1) **Pædagogisk-didaktisk kompetenceudvikling adresseres:**

- a. På institutniveau gennem retning, rammer og indsatser
- b. På individuelt niveau i MUS-samtaler, hvor der for den enkelte underviser, aftales planer for pædagogisk-didaktisk kompetenceudvikling med udgangspunkt i den enkelte undervisers undervisningsportfolio/CV. Alle VIP, der underviser, skal udarbejde og opdatere undervisningsportfolio.

2) **De pædagogiske-didaktiske kompetencer udvikles iht. uddannelses-/undervisningsopgaven med fokus på de studerendes læring og læringsudbytte.**

Alle undervisere skal deltage i pædagogisk/didaktisk kompetenceudvikling efter uddannelsernes behov.

Den pædagogiske-didaktiske kompetenceudvikling har til formål at sikre og styrke kvaliteten af studieaktiviteterne og de studerendes samlede læringsudbytte. Den konkrete kompetenceudvikling sker derfor ud fra uddannelsernes behov med sigte på styrkelse af underviserens forudsætninger for at tilrettelægge, deltage i og følge op på studieaktiviteter der fører til et højt læringsudbytte.

3) **PBL som ramme for kompetenceudviklingen**

Den pædagogisk-didaktiske kompetenceudvikling sker i overensstemmelse med det faglige grundlag for PBL og den faglige udvikling inden for problembaseret læring og problemorienteret projektarbejde. Kompetenceudviklingen skal rette sig mod centrale elementer knyttet til rollen som underviser, vejleder og eksaminator. Alle undervisere skal have gennemført introduktionsforløb til PBL.

4) **Underviserens pædagogisk-didaktiske kompetencer meriteres og anerkendes**

Alle underviserens pædagogisk-didaktiske kompetencer anerkendes som en væsentlig forudsætning for de studerendes læringsudbytte. Som led heri vurderes og meriteres kompetencerne inden for [AAU's ramme for meritering af universitetspædagogiske kompetencer](#).

5. PROCESBESKRIVELSE

Instituttlederen udarbejder og vedligeholder løbende en plan for kompetenceudvikling, der beskriver instituttets procedure for undervisernes løbende udvikling af de pædagogiske/didaktiske kompetencer. Planen skal udmønte ovenstående principper for pædagogisk-didaktisk kompetenceudvikling og som minimum indeholde følgende:

- Beskrivelse af hvordan der sker en løbende, systematisk vurdering af behovet for pædagogisk-didaktisk kompetenceudvikling, herunder ved ændring i bemandingen af uddannelserne (nyansættelser o.l.) samt iværksættelse af kompetenceudviklende aktiviteter og opfølgning på virkningerne af disse.
Alle VIP¹ skal gennemføre et adjunktpædagogikum i form af et adjunktforløb. I forbindelse med deres adjunktpædagogikum skal undervisere, opnå et tilfredsstillende sprogligt niveau for det/de sprog deres moduler ol. udbydes på.
- Beskrivelse af hvordan der løbende og systematisk følges op på ovenstående vurdering mhp. opfyldelse af behovene for kompetenceudvikling.
- Beskrivelse af hvordan den pædagogisk-didaktiske kompetenceudvikling sker for forskellige typer/kategorier af undervisere, herunder DVIP², under hensyntagen til sikring af uddannelsernes kvalitet.
- Beskrivelse af hvordan der på instituttet løbende og systematisk følges op på evaluering af de studieaktiviteter instituttet er ansvarlig for, med fokus på det pædagogisk-didaktiske område.
- Efter behov en beskrivelse af større strategiske indsatser på institutniveau inden for det pædagogisk-didaktiske område.

Planen for pædagogisk-didaktisk kompetenceudvikling skal fremgå af instituttets hjemmeside.

Studielederen og studienævnetsformanden følger løbende og systematisk op på evaluering af studieaktiviteter med fokus på det pædagogisk-didaktiske område. Studieledere og studienævnetsformænd orienterer og samarbejder med instituttleder og undervisere med henblik på vurdering af behov for kompetenceudvikling samt konkret iværksættelse af tiltag, aktiviteter og indsatser

Den enkelte underviser (VIP) udarbejder og vedligeholder løbende en undervisningsportfolio, hvori undervisningserfaring og kompetenceudvikling dokumenteres. Portfolien kan med fordel ajourføres forud for MUS-samtale.

---

¹ Se definition af VIP i afsnit "6. Begrebsdefinitioner"

² Se definition af DVIP i afsnit "6. Begrebsdefinitioner"

6. BEGREBSDEFINITIONER

UNDERVISER

Medmindre andet er angivet, omfatter betegnelsen *underviser* alle underviserkategorier, såvel VIP som DVIP.

PÆDAGOGISK-DIDAKTISK KOMPETENCEUDVIKLING

Pædagogisk-didaktisk kompetenceudvikling er alle de forskellige typer aktiviteter, der sætter den enkelte underviser og/eller en gruppe undervisere i stand til bedre at løse de opgaver, som retter sig mod studerendes læring. Der kan fx være tale om formel kursusaktivitet, erfaringsudveksling, sidemandsoplæring, kollegial feedback, udviklingsarbejde mv.

Kompetencer er her viden, kunnen og færdigheder inden for de pædagogiske og didaktiske områder med fokus på tilrettelæggelse, gennemførelse og opfølgning på de studerendes studieaktiviteter og læreprocesser.

VIP (VIDENSKABELIGT PERSONALE)³

Kategorien VIP indeholder følgende stillingskategorier: Professor med særlige opgaver, professor med særligt ansvar, professor, forskningsprofessor, forskningsprofessor med særlige opgaver, gæsteprofessor, klinisk professor, docent, lektor, forskningslektor (inkl. lektorvikar), gæstelektor, adjunkt, forskningsadjunkt, seniorrådgiver, studielektor, studieadjunkt, amanuensis, forskningsassistent, udenlandsk lektor (normalt tidsbegrænset), undervisningsadjunkt, forsker, seniorforsker, projektforsker, videnskabelig assistent, klinisk assistent, kandidatstipendier, forskningsstipendier (gamle seniorstipendier), ph.d.-stipendiat, postdoc, klinisk lektor, psykologisk kandidatstilling, lærer i social teori og metode (særlig kategori for socialrådgiveruddannelsen ved AAU), lærer på diplom- og eksportingeniøruddannelsen. Stillingerne som studieleder, studienævnformand og uddannelseskoordinator indgår som VIP.

DVIP (DELTIDSANSAT VIDENSKABELIGT PERSONALE)

Kategorien DVIP indeholder følgende stillingskategorier: Klinisk lærer (i sygehusspecialer, almen medicin, kiropraktorpraksis eller odontologi), afdelingstandlæge, ekstern lektor, undervisningsassistent, censur, gæsteforelæser (honorar), ekstern klinisk lektor. Kategorien inkluderer studenterundervisere/studenterinstruktører/hjælpelærere (studerende med undervisningsopgaver).

---

³ Kategorierne VIP og DVIP følger sektordefinitionen angivet i Danske Universiteters statistiske beredskab.

7. OPRINDELSE, BAGGRUND OG HISTORIK

Dato	Ændring	Årsag	Udførende (Initialer)
12-03-2021	1. version godkendt på RKU	Evaluering og udvikling af AAU's kvalitetssystem	lhl
14-06-2021	Henviſning til "Den danske ramme for universitetspædagogiske kvalifikationer (DKUNI)" er midlertidig fjernet. Derfor er følgende sætning fjernet fra princip nr. 4 "Som led heri vurderes og meriteres kompetencerne, inden for den nationale ramme for meritering af universitetspædagogiske kompetencer".	Rådet for Kvalitetssikring og -udvikling har via en høring besluttet at rammeværket udgår midlertidig indtil det er klar til implementering på AAU.	lhl
12-11-2021	Det er tilføjet, at planen for pædagogisk-didaktisk kompetenceudvikling skal fremgå af instituttets hjemmeside.	Det har fra begyndelsen af implementeringen været et krav, som nu er angivet i proceduren.	lhl
11-01-2023	Præcisering af krav vedr. undervisningsportfolio.	Kravet har hele tiden været gældende, men fremstod ikke tilstrækkeligt tydeligt i dokumentet.	smj
18-09-2023	Henviſning til AAU's ramme for meritering af universitetspædagogiske kompetencer tilføjet under princip 4.	AAU har udmøntet den nationale ramme til AAU's ramme for meritering.	smj

8. KONTAKT OG ANSVAR

Principper for pædagogiske kompetencer evalueres og revideres i Rådet for Kvalitetssikring og -udvikling. Studieservice er ansvarlig for at dokumentet er opdateret og tilgængelig på AAU's kvalitetshjemmeside: www.kvalitet.aau.dk.

Ved spørgsmål til principperne kan Kvalitet og Analyse kontaktes via kvalitet@adm.aau.dk.

9. VÆRKTØJER

Værktøjer vedr.	Link
Kvalitetsområde 5	Link
Generelle guides og værktøjer	Link